

Vlastivedné čítanie

4. ročník

Názov ŠVP	ŠVP 1. stupňa ZŠ v SR, ISCED 1- primárne vzdelávanie		
Názov ŠkVP	Škola pre život v treťom tisícročí		
Vyučovací jazyk	Slovenský		
Vzdelávacia oblasť	Príroda s spoločnosť		
Predmet	Vlastivedné čítanie		
Časový rozsah výučby	Týždenne	1 hodina	Ročne 33hodín

Charakteristika vyučovacieho predmetu

čítanie je pre človeka zdrojom informácií, získava ním duševnú potravu. Je dôležité nielen pre samotnú existenciu života, ale prináša aj pocit uspokojenia, poskytuje rozptýlenie a potešenie, pomáha pri dorozumievaní. V dnešnej dobe je vedieť čítať samozrejmosťou a schopnosť čítať a učiť sa prostredníctvom čítania je základnou spôsobilosťou pre školskú úspešnosť na všetkých úrovniach vzdelávania.

Čitateľská gramotnosť je definovaná ako spôsobilosť porozumieť písanému textu, používať písaný text a premýšľať o ňom, je to schopnosť porozumieť a používať napísané pre vlastné ciele a na ďalšie vzdelávanie. Jej cieľom je porozumieť rôznym druhom textu a dokázať spracovať aj informácie z neznámeho textu.

Slovensko je krajina, ktorá oplýva množstvom zaujímavostí a divov, ktoré sú ukryté na malom priestore. Sú to hodnoty, ktoré našu krajinu krásia a obohacujú a na ich poznanie nestačí jeden ľudský život.

V predmete vlastivedné čítanie ide o objavovanie zaujímavostí našej krajiny, divov, nad ktorými žasne veľmi veľa ľudí a o diela, ktoré vytvoril človek. Žiak vníma, spoznáva a vytvára si kladný vzťah ku Slovensku, ku vlasti, v ktorej žije, a to prostredníctvom zaujímavých textov a motivujúcich aktivít vedúcich k radosti z čítania a nadobúdania nových vedomostí a informácií.

Predmet rozvíja čitateľské schopnosti žiaka, ktoré mu umožnia získať informácie z prečítaných populárno - náučných textov a nadobudne literárny zážitok z umeleckých textov. Pomocou predmetu vlastivedné čítanie žiak získa schopnosti ďalej pracovať s informáciami na svojej kognitívnej, psychomotorickej a afektívnej úrovni, spracovať a využiť ich vo svojom ďalšom učení a iných činnostiach.

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu

- Rozvíjať bázovú gramotnosť (plynule čítať, porozumieť textu, zapisovať text a samostatne tvoriť).*
- Rozvíjať funkčnú gramotnosť (schopnosť spracovávať textové informácie na rôznej úrovni).*
- Budovať vzťah k literatúre ako zdroju zábavy aj ponaučenia.*
- Rozvíjať zručnosti pre život.*
- Spoznávať prírodné divy, zaujímavosti a rekordy i diela, ktoré vytvoril človek.*

Obsah (tematické celky)

- *Divy Slovenska*
- *Zaujímavosti Slovenska*
- *Rekordy Slovenska*

Kognitívne zručnosti (špecifické ciele)

- f) *Rozvíjať báзовú gramotnosť (plynule čítať, porozumieť textu, zapisovať text a samostatne tvoriť).*
- *získať potrebné informácie z textov rôzneho druhu*
  - *zreprodukovať prečítaný text*
  - *priradiť text k obrázku alebo obrázok k textu*
  - *na základe prečítaného správne odpovedať na otázky*
  - *orientovať sa v texte*
  - *vyjadriť svoju bezprostrednú reakciu na čítanie*
- b) *Rozvíjať funkčnú gramotnosť (schopnosť spracovávať textové informácie na rôznej úrovni)*
- *nájsť hlavnú myšlienku*
  - *vybrať podstatné informácie pre ďalšie spracovanie a učenie sa*
  - *pracovať s číselnou informáciou v texte*
  - *dedukovať z textu*
  - *hodnotiť dôveryhodnosť a dôležitosť informácií a zdrojov*
  - *zachytiť základné zložky príbehu*
  - *vytvoriť osnovu príbehu*
  - *rozpoznať priznané autorove zámery*
  - *hľadať súvislosti prečítaného s realitou*
- c) *Budovať vzťah k literatúre ako zdroju zábavy a poučenia*
- *využiť informáciu*
  - *vyjadriť, čo sa žiakovi na texte páči a prečo a čo sa mu nepáči a prečo - vyjadruje sa tak aj o žánroch, knihách určitého autora, témach, postupoch, ilustráciách*
- d) *Rozvíjať zručnosti pre život*
- *počúvať s porozumením*
  - *triediť informácie podľa dôležitosti*
  - *pracovať s IKT*
- g) *Spoznávať prírodné divy, zaujímavosti a rekordy a diela, ktoré vytvoril človek*
- *vyhľadať informácie o divoch, zaujímavostiach a rekordoch i dielach, ktoré vytvoril človek*
  - *poznať prírodné divy, zaujímavosti, rekordy a diela, ktoré vytvoril človek*

Psychomotorické zručnosti (špecifické ciele)

- a) *Rozvíjať báзовú gramotnosť (plynule čítať, porozumieť textu, zapisovať text a samotne tvoriť)*
- *zapisovať poznámky z textu*
  - *pri zaznamenávaní myšlienok z textu využívať pojmové mapovanie*
  - *pracovať s textom pomocou podčiarkovania a označovania podstatných informácií*
  - *venovať pozornosť čítaniu stanovenú dobu*
- b) *Rozvíjať funkčnú gramotnosť (schopnosť spracovávať textové informácie na rôznej úrovni)*
- *dramatizovať prečítaný text*
  - *rozlišovať fikciu od skutočnosti*
  - *vytvoriť výrobok podľa návodu*
  - *na základe literárneho textu vytvoriť komiks*
  - *doplniť text ilustráciou*
  - *vytvoriť osnovu prečítaného príbehu*
  - *vyjadriť ponaučenie z textu*
- c) *Budovať vzťah k literatúre ako zdroju zábavy aj ponaučenia*
- *šetrne narábať s knihami*
  - *orientovať sa v knižnici*
- d) *Rozvíjať zručnosti pre život*
- *nakresliť pojmovú mapu*
  - *efektívne využívať informačné technológie pri rozvoji čitateľskej gramotnosti*
  - *orientovať sa na webových stránkach*
  - *osvojiť si rôzne stratégie práce s rôznymi druhmi textu, ktoré žiak využije v budúcnosti*
- h) *Spoznávať prírodné divy, zaujímavosti a rekordy a diela, ktoré vytvoril človek*
- *naučiť sa zručnosti pracovať s rôznymi druhmi zdrojov a textov z oblasti vlastivedy*
  - *vyhľadať zaujímavosti Slovenska na mape*
  - *zakresliť do slepej mapy*

Postoje a hodnoty (špecifické ciele)

- a) *Rozvíjať báзовú gramotnosť (plynule čítať, porozumieť textu, zapisovať text a samostatne tvoriť)*
- *uvedomovať si význam schopnosti čítať a písať pre poznávanie a tvorivú činnosť*
  - *porozumením textu budovať schopnosť aktívne sa presadzovať v interakcii so spolužiakmi*
  - *schopnosťou správne využitých stratégií pri spracovaní textu získať pozitívne sebahodnotenie*
  - *tvorbou vlastných textov rozvíjať schopnosť informovania o vlastnom hodnotovom systéme*
- b) *Rozvíjať funkčnú gramotnosť (schopnosť spracovávať textové informácie na rôznej úrovni)*
- *rozlíšiť podstatné od nepodstatného*
  - *hodnotiť dôležitosť informácií v texte*
  - *kriticky hodnotiť získané informácie, ich pravdivosť, nepravdivosť*

- hodnotiť dôveryhodnosť a dôležitosť informácií a zdrojov
  - na základe prečítaného vnímať a odhadnúť charakteristické vlastnosti
- c) *Budovať vzťah k literatúre ako zdroju zábavy aj ponaučenia*
- uvedomovať si význam kníh v poznaní každého človeka
  - získavať kladný vzťah k literatúre rôzneho druhu
  - prijímať a vnímať informácie ako jeden zo zdrojov vlastného duchovného rozvoja
  - reagovať a formovať svoje postoje vo vzťahu k informácii
  - hodnotiť informáciu vo vzťahu k vytváraniu vlastného hodnotového systému
  - stotožňovať sa s pozitívnymi hodnotami preferovanými vo využívaných zdrojoch
- d) *Rozvíjať zručnosti pre život*
- pracovať v tíme
  - hodnotiť svoju prácu
  - uvedomovať si svoju hodnotu v pracovnom tíme
  - uvedomiť si nevyhnutnosť a potrebu ovládať niektoré informácie (dôležité postupy,...)pre ďalšiu prácu
- i) *Spoznávať prírodné divy, zaujímavosti a rekordy i diela, ktoré vytvoril človek*
- uvedomiť si potrebu chrániť svoju krajinu
  - prejavovať hrdosť na prírodné divy, zaujímavosti a rekordy i diela, ktoré vytvoril človek
  - prejavovať záujem o prírodné divy, zaujímavosti, rekordy a diela, ktoré vytvoril človek
  - rozvíjať svoj charakter vo vzťahu k hodnotám súvisiacim s domovom

Vzdelávací program pre 4.ročník

Obsah

Divy Slovenska

Pojmy

bryndza, halušky, bryndzové halušky, Janko Hraško, Prostonárodné slovenské povesti, kremnická mincovňa, Červený kláštor, mních Cyprián, drotárstvo, Drotária, krpoština, Detvianske drevené kríže, Majster Pavol z Levoče, Hrad Ľupča, Hrad Banská Bystrica, Zvolenský hrad, Trenčiansky hrad, Krásna Hôrka Vlkolíne, dom v Čičmanoch, drevený kostol, mestská pamiatková rezervácia

Fakty

Bryndza – mäkký výrobok z ovčieho syra, súčasť nášho tradičného jedla.

Halušky – varené múčne jedlo v podobe drobných kúskov, tradičné jedlo.

Bryndzové halušky – tradičné slovenské varené múčne jedlo s bryndzou.

Janko Hraško je postava z rovnomennej rozprávky, charakteristická drobným vzrastom, veľkosťou prirovnaný k hrášku.

Kremnická mincovňa je závod na razenie mincí.

Červený kláštor (Lechnický kláštor) bol vybudovaný po roku 1320 pre pustovníckych mníchov.

Nachádza sa v Pieninskom národnom parku. Je charakteristický červenými strechami.

Mních Cyprián pôsobil v Červenom kláštore ako univerzálny génius.

Drotár je remeselník, ktorý sa v minulosti živil podomovým opravovaním kuchynského riadu a predajom výrobkov z drôtu a plechu.

Drotária je kraj v okolí Bytče, Žiliny a časti Kysúc, kde bolo vymyslené drotárske remeslo.

Krpoština je tajná reč drotárov.

Detvianske drevené kríže sú ľudové rezbárske práce s plochou, alebo plastickou reliéfnou rezbou, s geometrickým a rastlinným ornamentom.

Majster Pavol z Levoče je neskorogotický najväčší sochár a rezbár strednej a východnej Európy (15.-16.storočie).

Hrad Ľupča stojí nad obcou Slovenská Ľupča a je najvyššie položenou hradnou stavbou na Pohroní. Prvá písomná zmienka pochádza z roku 1250.

Hrad Banská Bystrica stojí v strede mesta, pochádza asi z 13. storočia.

Zvolenský hrad stojí v meste Zvolen, pochádza zo 14.storočia.

Trenčiansky hrad stojí na skalnej vyvýšenine v Trenčíne, jeho pôvod sa datuje do veľkomoravského obdobia.

Krásna Hôrka je hrad zo 14. storočia, ktorý sa nachádza nad obcou Krásnohorské Podhradie neďaleko Rožňavy.

Vlkolínec je rezervácia ľudovej architektúry unikátneho typu dreveníc.

Domy v Čičmanoch sú drevenice s originálnu výzdobou.

Drevené kostoly na Slovensku sú budovy na bohoslužby.

Mestská pamiatková rezervácia je územie s historickým sídelným usporiadaním a veľkým množstvom kultúrnych pamiatok.

Vzťahy

Bryndzové halušky – Slovensko.

Drotári – krpoština.

Drotári – Drotária.

Mních Cyprián – Červený kláštor.

Hrad – povesť.

Pamiatková rezervácia – ochrana kultúrneho dedičstva.

Procesy

Prípravy bryndzových halušiek.

Putovania drotárov.

Výroby drevených krížov.

Výroby mincí.

Prínosu Cypriána v minulosti.

Dobývanie hradu.

Výstavby drevených kostolov.

Zaujímavosti Slovenska

Pojmy

Kriváň, Kráľova hoľa, Kysucké kamenné gule, Čertova skala, jaskyňa, Ochtinská aragonitová jaskyňa, aragonit, Dobšinská ľadová jaskyňa, ľadová jaskyňa, Demänovská jaskyňa slobody, Bystrianska jaskyňa, jaskyňa Driny, Žitný ostrov, Vážska kaskáda, Kačacia fontána, Morské oko, Roháčske plesá, Veľké Hincovo pleso, prales, Dobročský prales, Badínsky prales, Lykovec muránsky, Rumenica turianska, arborétum Tesárske Mlyňany, Svišť tatranský vrchovský, Kamzík tatranský vrchovský, Norik muránsky, zubria zvernica

Fakty

Kriváň (Vysoké Tatry) a Kráľova hoľa (Nízke Tatry) patria k národným vrchom Slovákov.

Kysucké kamenné gule sú unikátny prírodný úkaz vo svete pomerne zriedkavý.

Čertova skala je balvan uložený na skalnatom podklade v národnej prírodnej rezervácii Boky na juhu Kremnických vrchov neďaleko Zvolena .

Jaskyňa je prírodnými silami utvorená dutina v zemskom povrchu, podzemný priestor.

Ochtinská aragonitová jaskyňa sa nachádza v Revúckej vrchovine, je jediná svojho druhu v strednej Európe. Jej vnútro je z aragonitu. Aragonit je biely až hnedý, niekedy pestrý nerast, tvoriaci sa najmä v dutinách výlevných hornín, aj súčasť kotolného kameňa (podľa špan. oblasti Aragónsko).

Dobšinská ľadová jaskyňa sa nachádza v Slovenskom raji, patrí k najväčším ľadovým jaskyniam v Európe.

Ľadová jaskyňa je podzemný priestor s prirodzenou ľadovou výzdobou.

Demänovská jaskyňa slobody sa nachádza v Nízkych Tatrách, vyznačuje sa rozšírenými priestormi (sieňami a dómami) a jazierkami.

Bystrianska jaskyňa sa nachádza v Nízkych Tatrách, má vnútro vyzdobené farebnou kvapľovou výzdobou.

Jaskyňa Driny sa nachádza v Malých Karpatoch, je jediná sprístupnená jaskyňa na západnom Slovensku.

Žitný ostrov je najväčšia prirodzená zásobáreň pitnej vody v strednej Európe nachádzajúca sa na juhozápade Slovenska.

Dunaj je druhá najdlhšia európska rieka a najmohutnejšia rieka Slovenska pretekajúca juhozápadným Slovenskom.

Vážska kaskáda je systém 26 vodných diel (priehrady a vodné elektrárne)na rieke Váh.

Kačacia fontána patrí medzi najkrajšie fontány v Bratislave, pripomína povesť o troch chlapcoch a ich kačiciach.

Morské oko je najväčšie hradené sopečné jazero na Slovensku. Najväčšie pleso ľadovcového pôvodu vo Vysokých Tatrách.

Roháčske plesá je sústava 6 plies v Západných Tatrách.

Veľké Hincovo pleso je najväčšie a najhlbšie pleso vo Vysokých Tatrách.

Prales je lesné spoločenstvo uchránené pred vplyvmi človeka.

Dobročský praes sa nachádza vo Veporských vrchoch, je jedným z najstarších chránených území na Slovensku.

Badínsky praes sa nachádza v Kremnických vrchoch, patrí k najdlhšie chráneným rezerváciám na Slovensku.

Lykovec muránsky je rastlina, ktorá sa vyskytuje len na Slovensku v národnom parku Muránska planina.

Rumenica turianska je rastlina, ktorá sa vyskytuje len v troch lokalitách v Slovenskom krase.

Arborétum Tesárske Mlyňany je najväčšia a najstaršia botanická záhrada na Slovensku.

Svišť tatranský vrchovský patrí medzi ohrozené a zákonom chránené zvieratá Vysokých Tatier.

Kamzík tatranský vrchovský je zvierajúce vo všetkých častiach Tatier, ktoré je citlivé na vyrušovanie a znečisťovanie životného prostredia.

Norik muránsky je kríženec karpatského koňa – hucula so severskými typmi koní.

Zubria zvernica je obora, ktorá chráni zubru pred vyhynutím.

Vztáhy

Slováci – Kriváň – Kráľova hoľa.

Intenzita podzemných prírodných procesov – vznik jaskýň.

Objavitelia jaskýň – vzťah k prírode.

Pomenovanie jaskyne – lokalizácia.

Druh povrchu - výskyt jaskýň.

Prírodná zásobáreň pitnej vody – poľnohospodárstvo.

Povrch – možnosť vytvorenia kaskády diel.

Prírodná zaujímavosť – povesť.

Ľadovec – pleso.

Sústava plies.

Človek – prales.

Čas – kvalita pralesa.

Človek – ochrana rastlín.

Človek – ochrana živočíchov.

Chránené živočíchy – čistota ovzdušia a prírody.

Človek - šľachtenie koní.

Človek – ochrana zubrov.

Procesy

Vzniku Kysuckých kamenných gúl.

Vzniku Čertovej skaly.

Vzniku jaskyne.

Objavenia Ochtinskej aragonitovej jaskyne.

Výberu pomenovania jaskyne.

Objavenia Dobšinskej ľadovej jaskyne.

Vzniku výzdoby jaskyne.

Vzniku priestorov v Demänovskej jaskyni slobody s jazierkami.

Vzniku farebnej kvapľovej výzdoby v Bystrianskej jaskyni.

Vzniku najväčšej prírodzenej zásobárne pitnej vody v strednej Európe - Žitný ostrov.

Vytvárania Dunaja ako druhej najdlhšej európskej rieky a najmohutnejšej rieky Slovenska.

Tvorby Vážskej kaskády ako systému 26 vodných diel (priehrad a vodné elektrárne).

Tvorby priehrad.

Tvorby povestí.

Tvorby plesa - Morské oko.

Vzniku pralesa ako lesného spoločenstva.

Ochrany pralesa.

Podpory premeny lesa na prales.

Ochrany rastlín viažucich sa k špecifickým lokalitám Lykovec muránsky - Muránska planina,

Rumenica turianska - Slovenský kras.

Tvorby botanickej záhrady - Arborétum Tesárske Mlyňany.

Ochrany zvierat - Svišť tatranský vrchovský, Kamzík tatranský vrchovský.

Šľachtenia Norika muránskeho ako kríženca karpatského koňa – hucula so severskými typmi koní.

Ochrany zubra v obore.

Rekordy Slovenska:

Pojmy

najstaršie kamenné nástroje, najstarší nález pravekého človeka - neandertálc, kamenný múr, najstarší kvasený chlieb, najstarší mestský erb, najstarší nápis v jaskyni, Sad Janka Kráľa, Prešpurské noviny, kuchárska kniha, prvý hraný film - Únos, Peter Čartan, Juraj Jánošík, Karol Jetting, Móric Beňovský, Anička Jurkovičová, Ján Bahýľ, prvé knižnice, kláštorné knižnice, unikátne múzeá, ľudová kultúra – pieseň Tancuj, tancuj, vykrúcaj!, fujara, Detsviansky kroj, tanec Ovčích zdych, Bratislava, Modrý Kameň, Smižany, Príkra, Pohanská

Fakty

Najstaršie nálezy kamenných nástrojov pravekého človeka sú nálezy sekáčov so zúbkovanou úpravou hrán.

Najstarší nález pravekého človeka je výliatok lebky neandertálc z Gánoviec pri Poprade.

Najstarší kamenný múr je lokalita Myšia hôrka pri Spišskom Štvrtku.

Najstarší nález chleba je zuhoľnatený bochník kvaseného chleba nájdený v Devíne pri Bratislave.

Najstarší mestský erb je erb Banskej Štiavnice.

Najstarší nápis v jaskyni sa nachádza v Jasovskej jaskyni z roku 1451.

Najstarší verejný park v Európe je Sad Janka Kráľa v Bratislave.

Prvé slovenské noviny sú Prešpurské noviny (vtedy písané Presspurské nowiny) z roku 1783.

Prvá kuchárska kniha v slovenskom jazyku vyšla v roku 1870.

Prvý hraný film nakrútil Eduard Schreiber v roku 1910 pod názvom Únos.

Peter Čartan je najstarší Slováč, ktorý sa údajne dožil 185 rokov.

Juraj Jánošík je najznámejší ľudový hrdina, zbojnícky kapitán.

Karol Jetting je prvý zo Slovenska, ktorý prežil rok na pustom ostrove – „bratislavský Robinson“.

Móric Beňovský je prvý Slováč, ktorý navštívil tri svetadiely.

Anička Jurkovičová je prvá herečka, ktorá stvárnila niekoľko divadelných postáv.

Ján Bahýľ je vynálezca vrtuľníka z roku 1895.

Prvé knižnice boli kláštorné knižnice z 13. a 14. storočia.

Najväčšia slovenská knižnica je Národná knižnica v Martine s vyše 3 000 000 kníh a dokumentov.

Unikátne múzeá Slovenska tvoria: Expozícia Drotárstvo v Považskom múzeu v Žiline, Sokoliarska zbierka v kaštieli v Svätom Antone, Expozícia cudzopasného a škodlivého hmyzu v Hornonitrianskom múzeu v Prievidzi, Expozícia lyžovania v Kremnici, Balneologické múzeum v Piešťanoch, Múzeum väznenstva v Leopoldove, Expozícia hodín v dome U dobrého pastiera v Bratislave, Múzeum včelárstva v Kráľovej pri Senci.

Pieseň Tancuj, tancuj, vykrúcaj! je najznámejšia ľudová pieseň.

Fujara je najtypickejší ľudový nástroj pastierov.

Detsviansky kroj je najoriginálnejší ľudový kroj.

Tanec Ovčích zdych je najoriginálnejší rituálny tanec, pri ktorom tanečníci napodobňujú skon ovce.

Bratislava je najväčšie mesto Slovenska podľa počtu obyvateľov.

Modrý Kameň je najmenšie mesto podľa počtu obyvateľov.

Smižany je najväčšia dedina podľa počtu obyvateľov.

Príkra je najmenšia obec podľa počtu obyvateľov.

Pohanská je najstaršie mesto na Slovensku.

Vzťahy

Kamenné nástroje pravekého človeka a spôsob obživy pravekého človeka.

Neandertálec a Gánovce pri Poprade.

Kamenný múr a jeho funkcia v lokalite Myšia hôrka pri Spišskom Štvrtku.

Spôsob prípravy kvaseného chleba a lokalita Devín pri Bratislave.

Vizuál erbu a mesto Banská Štiavnica.

Osídlenie v jaskyniach a grafické záznamy pravekých ľudí v osídleniach.

Mestá a potreba verejných parkov.

Sad Janka Kráľa a Bratislava.

Slováci a prvé slovenské noviny - Prešpurské noviny z roku 1783.

Tradičná gastronómia a potreba jej zaznamenávania.

Slovensko a hraný film.

Dlhovekosť a spôsob života.

Chudoba a zbojníctvo.

Slováci a cestovateľstvo.

Slovenky a herectvo.

Slováci a technické vynálezy.

Mnísi a vzdelanosť.

Martin a vzdelanosť v minulosti.

Slovensko a unikátne múzeá.

Piesne a spôsob života ľudí.

Fujara a pastierstvo.

Kroj a lokalita.

Rituálne tance a príležitosti.

Počet obyvateľov a význam obce v rámci štátu.

Obec a písomný záznam o obci.

Procesy

Tvorby najstarších kamenných nástrojov pravekého človeka - sekáčov so zúbkovanou úpravou hrán.

Osídlenia Gánoviec pri Poprade.

Archeologických vykopávok v Gánovciach pri Poprade.

Vytvorenia odliatku lebky.

Vytvorenia najstaršieho kamenného múru v lokalite Myšia hôrka pri Spišskom Štvrtku.

Zuhoľnatena bochníka kvaseného chleba nájdeného v Devíne pri Bratislave.

Návrhu mestského erbu.

Vytvorenia nápisu v Jasovskej jaskyni.

Vytvorenia Sadu Janka Kráľa v Bratislave.

Vydávania novín.

Tvorby kuchárskej knihy v slovenskom jazyku.

Nakrúcania prvého hraného filmu Eduarda Schreibera v roku 1910 pod názvom Únos.

Dlhovekosti.

Zrodu rebela.

Prežitia na pustom ostrove – „bratislavský Robinson“.

Cestovania v minulosti.

Vzniku slovenského ženského herectva - Anička Jurkovičová.

Tvorby technických vynálezov na Slovensku - vrtuľník z roku 1895.

Budovania kláštorných knižníc v 13. a 14. storočí.

Vytvorenia Národnej knižnice v Martine.

Vytvorenia unikátnych múzeí - Expozícia Drotárstvo, Sokoliarska zbierka, Expozícia cudzopasného a škodlivého hmyzu, Expozícia lyžovania, Balneologické múzeum, Múzeum väzenstva, Expozícia hodín, Múzeum včelárstva.

Vzniku ľudových piesní.

Výroby fujary.

Výroby tradičného odevu - Detviensky kroj.

Vzniku rituálnych tancov.

Osídľovania obcí.

Metódy a formy práce

Využívať v predmete vyučovacie metódy:

- *priameho prenosu poznatkov (živé rozprávanie, opis spojený s pozorovaním, vysvetľovanie, beseda – dialogickú metódu, didaktické hry a metódu otázok a odpovedí)*
- *sprostredkovaného prenosu poznatkov (pozorovanie, pokus, demonštrácia)*
- *práce s textom (práca s vytvorenými textami, s pracovnými listami, internetovými zdrojmi a ďalšou literatúrou)*
- *rozvoja čitateľskej gramotnosti (metódy EUR, INSERT, KWL, metóda zapisovania poznámok)*
- *projektová metóda*
- *a iné aktivizujúce metódy (pojmové mapovanie, brainstorming, tvorba na základe textu, využívanie interaktívnych cvičení atď.)*

V edukačnom procese by sa mala využívať nielen základná organizačná forma vyučovacia hodina a exkurzia. Vyučovanie by malo byť zážitkovým vyučovaním.

V rámci vyučovania sa budú využívať nasledovné formy práce:

- *súťaže a hry*
- *diskusný rozhovor*
- *práca s pracovnými listami*
- *aktivity s PC*
- *prezentácie*
- *práca s e-beam tabuľou*
- *práca s encyklopédiou*
- *počúvanie a čítanie s porozumením*
- *vlastná tvorba podľa návodu*
- *skupinová práca*
- *práca s encyklopédiou, literárnym a vecným textom*
- *práca s mimočítankovou literatúrou, s časopisom*
- *tvorba príbehov, komiksov*

Nástroje hodnotenia

Hodnotenie a klasifikácia žiakov prebieha priebežne počas celého roka. Žiaci sú informovaní o kritériách hodnotenia. Do hodnotenia zasahujú rôzne aspekty. Hodnotí sa vedomostná úroveň, aktivita, samostatná práca, tvorivý prístup. Klasifikácia prebieha verbálnou a písomnou formou. Keďže sme sa zamerali na zvýšenie čitateľskej gramotnosti, klasifikované budú aj cvičenia, testy s odborným textom k preberaným témam.

Preverovanie a hodnotenie

Cieľom preverovania a hodnotenia bude zistenie stavu, posúdenie úrovne, hodnotenie úrovne a výber opatrení na zlepšenie výkonu žiaka.

Hodnotenie bude zamerané na zisťovanie miery splnenia požiadaviek uvedených vo výkonovom

štandarde predmetu vlastivedné čítanie.

Bude sa uskutočňovať na úrovni učiteľky vyučujúcej daný predmet.

Predmetom hodnotenia bude výkon/ výstup žiaka – ústny, písomný.

Vzhľadom na to, že výkon žiaka môže byť ovplyvnený rôznymi faktormi, pri hodnotení ústnych odpovedí budeme dodržiavať nasledovné pravidlá :

- komplexný stav žiaka počas odpovede,
- spolupráca viacerých hodnotiteľov (do hodnotenia zainteresujeme aj spolužiakov),
- individuálny prístup ku každému hodnotenému žiakovi,
- každý záver hodnotenia musí obsahovať opatrenie, ktoré bude žiakovi ako súčasť hodnotenia oznámené.

Hodnotenie žiakov v etapách vzdelávania

- **Formatívne hodnotenie** - okamžité hodnotenie ako priama reakcia na výkon žiaka. Tento typ hodnotenia bude využívaný počas krátkych odpovedí žiakov pri frontálnom zisťovaní úrovne vedomostí počas celého školského roka.
- **Sumatívne hodnotenie – bude zaradené**
  - **po prebratí témy/TC** - bude súčasťou písomného preverovania – forma pracovný list a výsledok bude vyjadrený známku. Súčasťou bude písomné alebo ústne odporúčanie učiteľa.
  - **pri polročnom a koncoročnom zhrnutí prebratých tém** - bude súčasťou písomného preverovania – forma test s možnosťou výberu správnej odpovede kombinovaný s otázkami na doplnenie odpovede a výsledok bude vyjadrený známku. Súčasťou bude písomné alebo ústne odporúčanie učiteľa.

Pracovné listy a testy budeme hodnotiť podľa nasledovnej hodnotiacej škály:

Percentá	100%-90%	89%-70%	69%-50%	49%-30%	29%-0%
Známka	1	2	3	4	5

Ďalšie metódy preverovania

- **Otázky kladené učiteľom**

Otázky učiteľa budú zamerané na zisťovanie vedomostí na všetkých úrovniach podľa zostaveného obsahového a výkonového štandardu.

Otázky kladené učiteľom budeme hodnotiť nasledovne:

Odpovede žiakov zameriavajúce sa na vedomosti na nižších taxonomických úrovniach budú hodnotené nižším skóre ako odpovede zamerané na vyššie taxonomické úrovne.

- **Pojmová mapa**

Zisťovaním pojmovou mapou budeme zisťovať ovládanie všetkých zložiek obsahového štandardu - pojmy, vzťahy, procesy, usporiadanie a vzťahy nadradenosti a podradenosti, ktoré budú výsledkom analýzy textu, s ktorým žiaci budú pracovať.

Na preverovanie vedomostí budeme využívať nasledovné typy pojmových máp:

- slepá pojmová mapa s dopisovaním pojmov a vytváraním spojnic (zisťovanie splnenia kognitívnych cieľov na nižšej úrovni - pojmy),

Pojmovú mapu budeme hodnotiť nasledovne:

Vizuálna kontrola – učiteľ prezrie správnosť vložených pojmov a ich usporiadanie.

- tvorba vlastnej mapy (zisťujeme vyššie kognitívne ciele - vzťahy, procesy).

Pojmovú mapu budeme hodnotiť nasledovne:

Skórovanie (číselné hodnotenie) pojmovej mapy

		Skóre
Spojenie pojmov	správne vyjadrený vzťah medzi dvoma pojmami	1 bod
Hierarchia	body podľa počtu úrovní	1 bod za každú úroveň (nerátajú sa dve posledné úrovne)
Vetvenie	prvé vetvenie každé ďalšie vetvenie	1 bod 3 body

Keďže ide o predmet rozvíjajúci čitateľskú gramotnosť, zvolili sme tiež hodnotenie **slovnými asociáciami**. Toto hodnotenie je zamerané na zisťovanie splnenia kognitívnych cieľov na nižšej úrovni – pojmov. Výhodou tohto preverovania je osobná interpretácia učiva, kedy žiak prezentuje schopnosť poznania pojmov a ich obsahu a vlastné spájanie týchto pojmov do vzťahov. Podnetové slovo súvisí s preberaným učivom a preverovaný žiak vysvetľuje svoje asociácie, čím mu vlastne dávame možnosť vlastnej interpretácie učiva.

Slovné asociácie budeme hodnotiť nasledovne:

Podnetovým slovom bude pojem z obsahového štandardu. Za relevantné odpovede budú považované všetky slová obsiahnuté v pojmoch, faktoch, vzťahoch a procesoch. Každé relevantné slovo bude považované za správnu odpoveď. Preverovanie bude realizované normatívnym spôsobom – najlepšie hodnotenie získava žiak s najväčším počtom relevantných odpovedí.

Ciele čitateľskej gramotnosti sú zamerané aj na rozvoj tvorivosti. Úlohy zamerané na tvorivosť - projekty budeme hodnotiť globálne ako celok, nie jednotlivé jeho súčasti, pričom kritériom bude:

- novosť,
- užitočnosť,
- originalita práce s informáciou,
- schopnosť používať postupy a stratégie práce s informáciou,
- obsahová správnosť,
- dodržanie kritérií,
- uplatnenie tvorivosti,
- estetická stránka výstupu,
- spolupráca pri práci na projekte,
- spôsob prezentácie výsledkov projektu (správnosť, prejav, kvalita výstupu).

Hodnotenie klasifikáciou - klasifikačnými stupňami 1-5 – zodpovedá Metodickým pokynom na

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov využijeme nasledovné učebné zdroje:

- literatúra: Atlas prírodných zaujímavostí Slovenska, Divy Slovenska, Rekordy Slovenska – Človek a spoločnosť, Poznávame svoju vlasť, Slovensko (encyklopédia),
- IKT technológie
- audiovizuálne médiá,
- tlač,
- svojpomocne vyrobené didaktické prostriedky,
- odborné publikácie k daným témam,
- encyklopédie,
- detský časopis Slniečko,
- atlasy,
- internet (vyhľadávanie v googli a vo wikipédii),
- vlastné vytvorené texty a videá a webové stránky súvisiace s témami:

www.zborovna.sk

<http://www.ssj.sk/jaskyne/spristupnene/demanovska-ladova/>

<http://www.slovakiasite.com/sk/jaskyne.php>

<http://www.mojeslovensko.sk/driny-jaskyna>

http://www.historickarevue.com/archiv_36.html

http://www.enviromagazin.sk/enviro2_3/gule17.html

<http://cestovanie.sme.sk/c/5495557/kralova-hola-strecha-slovenska.html>

<http://www.nature.estranky.sk/clanky/prirodne-zaujímavosti/>

<http://www.k2studio.sk/filmy/pribehy-tatranskych-stitov/zaujímavosti>

http://sk.wikipedia.org/wiki/Arbor%C3%A9tum_Mly%C5%88any_Slovenskej_akad%C3%A9mie_vied

<http://www.nomad.sk/index.php/slovensko-clanky/skanzeny-muzea-pamiatky/128-arboretum-mlynany>

<http://slovensko.infoweby.sk/>

<http://www.aktuality.sk/clanok/203502/slovensko-je-druhou-krajinou-na-svete-s-najvacsou-zasobou-pitnej-vody/>

<http://www.smv.cz/res/data/013/001581.pdf>

http://www.zaujimave.com/rozpravky/slovenske-rozpravky-a-povesti/products/bm_791869/12/

http://www.danube-networkers-2008.eu/tl_files/projects/danube-networkers/materials/pdf/Katharina_Gruenwald_Povesti%20o%20vodnikoch-skratene_SK.pdf

<http://www.vysoke-tatry.info/vyklad.php?tatry=327>

<http://www.napant.sk/fauna/kamzik.htm>

<http://www.lesnapedaqoqika.sk/deti/zlozka.php?content=84>

<http://www.gymsnv.sk/student/x6bsvid>

<http://www.kamzik.sk/>

<http://lovuzdar.blog.cz/0902/lesna-zver>

<http://muranskaplanina.sk/planina.php?article=81>

<http://spravy.pravda.sk/>

<http://www.lesy.sk/showdoc.do?docid=2693>

<http://www.pralesy.sk/component/oblasti/?id=14&task=view>
http://www.travelguide.sk/svk/turisticke-zaujímavosti/velke-hincovo-pleso_375_1.html
http://www.vazky.sk/biotopy_stojate_vody.html
<http://www.slovakiasite.com/sk/vodstvo.php>
<http://www.tatranske-plesa.sk/index2.php?pageId=6>
<http://www.slovakregion.sk/fotogaleria/prirodne-krasy-slovenska>
http://sedem-divov.szm.com/slovenskych_7_divov.htm
<http://www.fyzickaogeografia.sk/geovedy/texty/lacika.pdf>
<http://www.zones.sk/studentske-prace/geografia/858-prirodne-krasy-a-historicke-pamiatky-nasej-vlasti/>
<http://www.infoglobe.sk/lokality/europa/slovenska-republika/prirodne-zaujímavosti/>
<http://www.mojeslovensko.sk/turistika/>
<http://www.pramen.info/c/1203/7-divov-slovenska.htm>
<http://dromedar.topky.sk/cl/11161/869623/Sedem-divov-Banskobystrickeho-kraja>
<http://www.eastslovakia.szm.com/slovenskyraj.htm>
<http://www.obnova.sk/clanok/strbske-pleso-sa-moze-zaradit-medzi-sedem-divov-sveta>
http://halusky.eu/index.php?page=recepty_na_halusky
http://sk.wikipedia.org/wiki/Bryndzov%C3%A9_halu%C5%A1ky
<http://free.zoznam.sk/video/bryndzove-halusky-1284127412>
<http://www.muzeumcervenyklator.sk/>
<http://www.zamky.sk/?q=node/3&mon=703865>
<http://www.kamnavylet.sk/atrakcia/cervenylkator-cervenylkator>
<http://www.cas.sk/clanok/160677/zahadny-slovensky-mnich-cyprian-naozaj-vedel-lietat.html>
[https://www.vedatechnika.sk/SK/enoviny/PisaliDejinyVedy/Stranky/Frantisek-Ignac-Jaschke%E2%80%9393\(ne\)zabudnuty-brat-Cyprian.aspx](https://www.vedatechnika.sk/SK/enoviny/PisaliDejinyVedy/Stranky/Frantisek-Ignac-Jaschke%E2%80%9393(ne)zabudnuty-brat-Cyprian.aspx)
<http://www.youtube.com/watch?v=Yaf6TIBUGHw>
<http://www.youtube.com/watch?v=hKIE3aDm4k>
<http://www.youtube.com/watch?v=BIQHoUWm078>
<http://www.milan.laurencik.sk/wp-content/uploads/2007/10/detviansky-kriz.pdf>
http://www.detva.sk/?id_menu=64017
<http://fotky.sme.sk/fotka/121973/detvianske-drevene-krize>
<http://www.obnova.sk/clanok/expozicia-drevenych-nahrobnych-krizov-v-detve>
<http://spravy.pravda.sk/regiony/clanok/253806-unikatny-kriz-s-anjelskymi-kridlami-chcu-zachranit/>
<http://www.fifik.sk/archiv-fifik2009-2-janko-hrasko>
http://www.mint.sk/onas_historia.ph
<http://www.branadosrdca.sk/sedem-divov-kraja/kremnicka-mincovna>
http://www.zlate-mince.cz/OM5_Mincovna_v_Kremnici.htm
<http://www.osobnosti.sk/index.php?os=zivotopis&ID=59034>
<http://rezbarstvo-stolarstvo.kvalitne.cz/majster-pavol-z-levoce.php>
<http://www.po-kraj.sk/sk/kraj-ponuka/zaujímavosti/7-divov-psk/oltar-majstra-pavla-z-levoce.html>
<http://rezbarstvo-stolarstvo.kvalitne.cz/majster-pavol-z-levoce.php>
<http://www.spisskemuzeum.com/dom%20majstra%20pavla.html>
<http://www.levoča.sk/chram-sv-jakuba.phtml?id5=12450>
http://www.youtube.com/watch?v=ESxT_9WK5Xw
<http://www.youtube.com/watch?v=lzB1U2Cpamq>
<http://sk.wikipedia.org/wiki/Vlkol%C3%ADnec>
<http://liptov.sk/muzea/vlkolinec.html>
<http://liptov.sk/vlkolinec/>
<http://www.skonline.sk/skanzen.php?id=34>

<http://sk.wikipedia.org/wiki/%C4%8Ci%C4%8Dmany>

<http://www.jankohrasko.sk/folklorc/1274/oblubene-miesta/1816/cicmany-malovana-dedina/>

<http://sk.wikipedia.org/wiki/Ko%C5%A1ice>

<http://slovakia.travel/entitaview.aspx?l=1&smi=8011&llt=1&idp=3640>

http://sk.wikipedia.org/wiki/Bansk%C3%A1_%C5%A0tiavnica

<http://slovakia.travel/entitaview.aspx?l=1&smi=8011&llt=1&idp=3612>

http://sk.wikipedia.org/wiki/Bansk%C3%A1_Bystrica

- *materiálno-technické a didaktické prostriedky, ktoré má škola k dispozícii.*

Základná škola s materskou školou Karola Rapoša, Pionierska 4, 977 01 Brezno

PREDMET: Vlastivedné čítanie

Ročník: štvrtý
1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín

Tematický celok	Časová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy Medzipredmetové vzťahy
Divy Slovenska	1 1	Bryndzové halušky Janko Hraško	Bryndza, halušky, bryndzové halušky, Janko Hraško, Prostonárodné slovenské povesti. Prípravy halušiek. Kremnická mincovňa- jej vznik a využitie	<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vie vysvetliť pojmy bryndza, halušky, bryndzové halušky, Janko Hraško, Prostonárodné slovenské povesti na základe faktografickej charakteristiky - aktívne sa zapája do brainstormingu - rozumie vzťahu Bryndzové halušky – Slovensko - dokáže vytvoriť projekt zaznamenávajúci proces prípravy bryndzových halušiek - vie pracovať s textom pomocou podčiarkovania a označovania podstatných informácií - vie získať potrebné informácie z textu - dokáže sa orientovať v texte - vie zreprodukovať literárny text - dokáže vytvoriť osnovu prečítaného textu - dokáže dramatizovať text 	<p>Slovenský jazyk a literatúra</p> <p>Pracovné vyučovanie</p> <p>Vlastiveda</p> <p>Regionálna a tradičná ľudová kultúra</p> <p>Mediálna výchova</p>

	1	Kremnická mincovňa	v minulosti a dnes. Výroba mincí.	<ul style="list-style-type: none"> - vie vysvetliť pojem kremnická mincovňa na základe faktografickej charakteristiky - vie porozprávať základné informácie o kremnickej mincovni - rozumie procesu výroby mincí - vie vytvoriť vlastný návrh výrobku – minca, medaila - vie vybrať podstatné informácie z textu - dokáže využiť informácie t textu 	<p>Vlastiveda</p> <p>Výtvarná výchova</p> <p>Slovenský jazyk a literatúra</p> <p>Tvorba projektu a prezentačné činnosti</p>
	1	Červený kláštor a lietajúci mních	<p>Červený Kláštor, mních Cyprián. Prínos Cypriána v minulosti a v súčasnosti. Fikcia, skutočnosť.</p> <p>Drotárstvo, Drotária, krpoština. Hľadanie súvislostí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vie vysvetliť pojmy Červený kláštor, mních Cyprián na základe faktografickej charakteristiky - pozná život a dielo mnícha Cypriána a jeho prínos pre minulosť a dnešok - vie vyhľadať Červený kláštor na mape Slovenska - vie vyhľadať v texte kľúčové slová - dokáže odpovedať na otázky z textu - dokáže rozlíšiť fikciu od skutočnosti - vie vytvoriť papierové lietadlo - vie vysvetliť pojmy drotárstvo, 	<p>Pracovné vyučovanie</p> <p>Vlastiveda</p> <p>Slovenský jazyk a literatúra</p> <p>Prírodoveda</p>

	1	Drotári z Drotárie	<i>medzi minulosťou a prítomnosťou. Putovania drotárov.</i>	<p><i>Drotária, krpoština na základe faktografickej charakteristiky</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>pozná základné znaky drotárov</i> - <i>vie rozprávať o živote drotárov v minulosti</i> - <i>vie pracovať s textom v detskom časopise</i> - <i>vie reprodukovať prečítaný text</i> - <i>vie hľadať súvislosti medzi prítomnosťou a minulosťou</i> - <i>dokáže si uvedomiť hrdosť na divy, ktoré vytvoril človek</i> - <i>vie pracovať s textom pomocou podčiarkovania a označovania podstatných informácií</i> 	<p><i>Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra</i></p> <p><i>Slovenský jazyk a literatúra</i></p> <p><i>Vlastiveda</i></p>
	1	Detvianske drevené kríže	<i>Detvianske drevené kríže, ich pôvod a umiestnenie. Výroba detvianskych drevených krížov.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>vie vysvetliť pojem detvianske drevené kríže na základe faktografickej charakteristiky</i> - <i>pozná okolnosti vzniku a výroby detvianskych drevených krížov, ich pôvod, základné znaky a rozmiestnenie</i> - <i>vie vyhľadať a spracovať informácie o detvianskych drevených krížoch z internetu</i> 	<p><i>Vlastiveda</i></p> <p><i>Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra</i></p> <p><i>Informatická výchova</i></p> <p><i>Estetická výchova</i></p>

	1	Majster Pavol z Levoče a jeho dielo	<p><i>Majster Pavol z Levoče jeho život a dielo. Poznanie jeho najlepších prác.</i></p> <p><i>Význam a funkcia hradov v stredoveku. Druhy hradov. Hrad Ľupča, Banská Bystrica, Zvolen,</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>vie hodnotiť dôveryhodnosť informácií a zdrojov</i> - <i>dokáže triediť informácie podľa dôležitosti</i> - <i>vie vysvetliť pojem Majster Pavol z Levoče na základe faktografickej charakteristiky</i> - <i>pozná základné diela majstra Pavla z Levoče</i> - <i>dokáže priradiť obrázok k textu alebo text k obrázku</i> - <i>vie vyhľadať základné informácie v texte</i> - <i>vie sa orientovať v texte</i> - <i>vie vytvoriť pojmovú mapu o Majstrovi Pavlovi z Levoče</i> - <i>dokáže prejať hrdosť na diela, ktoré vytvoril človek</i> - <i>vie vysvetliť pojmy Hrad Ľupča, Hrad Banská Bystrica, Zvolenský hrad, Trenčiansky hrad a hrad Krásna Hôrka na základe faktografickej</i> 	<p><i>Vlastiveda</i></p> <p><i>Slovenský jazyk a literatúra</i></p> <p><i>Tvorba projektu a prezentačné činnosti</i></p> <p><i>Regionálna a tradičná ľudová kultúra</i></p>
--	---	--	--	--	---

	3	Hrady na Slovensku	<p>Trenčín Krásna Hôrka. Povesti o hradoch.</p> <p>Ľudová architektúra – skanzen vo Vlkolínci a domy</p>	<p>charakteristiky</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozná povesti viažuce sa k hradom a dokáže ich reprodukovať - vie popísať proces dobývania hradu - vie získať potrebnú informáciu z textu - dokáže vyhľadať číselné informácie o hradoch - vie správne odpovedať na otázky na základe prečítaného textu - vie zapisovať poznámky z textu - dokáže rozlíšiť v texte podstatné od nepodstatného - vie ilustrovať text pomocou obrázku - vie vyjadriť, aké ponaučenie z textu povesti vyplýva - vie na základe prečítaného odhadnúť charakteristické vlastnosti - vie vyhľadať informácie o hradoch na internete - dokáže spracovať získané informácie - vie vyhľadať hrady na mape Slovenska - vie zakresliť hrady do slepej mapy - vie vysvetliť pojmy Vlkolíneček, dom v Čičmanoch na základe faktografickej charakteristiky 	<p>Slovenský jazyk a literatúra</p> <p>Vlastiveda</p> <p>Informatická výchova</p> <p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p>
--	---	---------------------------	--	---	---

	1	Vlkolínec a domy v Čičmanoch	<p>v Čičmanoch, ich jedinečnosť a unikátnosť. Život a práca našich predkov v minulosti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vie vybrať podstatné informácie z textu pre ďalšie spracovanie a učenie sa - dokáže hľadať súvislosti v texte - vie vyhľadať Vlkolínec a Čičmany na mape - vie zakresliť do slepej mapy Vlkolínec a Čičmany - pozná život našich predkov v minulosti - pracuje s informáciami – vyhľadáva podstatné informácie, chápe súvislosti - dokáže prejavíť potrebu chrániť svoju krajinu 	<p>Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra</p> <p>Slovenský jazyk a literatúra</p> <p>Vlastiveda</p>
	1	Drevené kostoly	<p>Drevené kostoly na Slovensku, ich história a súčasnosť. Rozdelenie drevených kostolov. Pamiatky UNESCO. Výstavba drevených kostolov.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vie vysvetliť pojmy drevené kostoly na Slovensku, pamiatky UNESCO na základe faktografickej charakteristiky - vie vysvetliť pojmy drevené kostoly na Slovensku, pamiatky UNESCO na základe faktografickej charakteristiky - vie rozdeliť drevené kostoly - vie popísať proces výstavby drevených kostolov prostredníctvom projektu - dokáže vymenovať tri drevené kostoly na Slovensku 	<p>Vlastiveda</p> <p>Informatická výchova</p> <p>Tvorba projektu a prezentačné činnosti</p>

	3	Mestské pamiatkové rezervácie	<i>Mestské pamiatkové rezervácie – ich vznik a význam , Košice, Banská Štiavnica, Banská Bystrica.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>vie pracovať s číselnou informáciou v texte</i> - <i>vie si vyhľadať informácie o drevených kostoloch na internete</i> - <i>vie spracovať informácie z rôznych textov.</i> - <i>vie nakresliť pojmovú mapu</i> - <i>dokáže pracovať v tíme</i> - <i>vie využiť informáciu</i> - <i>vie vysvetliť pojmy mestské pamiatkové rezervácie (Košice, Banská Štiavnica, Banská Bystrica...)na základe faktografickej charakteristiky</i> - <i>vie vymenovať päť pamiatkových rezervácií na Slovensku</i> - <i>vie vyhľadať informácie o mestských pamiatkových rezerváciách v rôznych textoch a na internete na internete</i> - <i>vie spracovať informácie z internetu</i> - <i>vie vybrať podstatné informácie z textu</i> - <i>vie odpovedať na otázky na základe prečítaného</i> - <i>vie zapisovať poznámky z textu</i> 	<p><i>Vlastiveda</i></p> <p><i>Informatická výchova</i></p> <p><i>Osobnostný a sociálny rozvoj</i></p>
--	---	--------------------------------------	--	--	--

				<ul style="list-style-type: none"> - vie zakresliť MPR do slepej mapy - dokáže prejaviť hrdosť na diela, ktoré vytvoril človek - vie vytvoriť pojmovú mapu 	
Zaujímavosti Slovenska	1	Zaujímavosti povrchu	<i>Kriváň, Kráľova hoľa – oboznámenie sa so zaujímavosťami o štítoch, povesti o štítoch.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - vie vysvetliť pojmy Kriváň, Kráľova hoľa na základe faktografickej charakteristiky - dokáže vymenovať zaujímavosti o Kriváni a Kráľovej holi - vie vybrať podstatné informácie pre ďalšie spracovanie - vie na základe prečítaného správne odpovedať na otázky - dokáže reprodukovať povesti o štítoch - vie zachytiť základné zložky povesti - vie zakresliť Kráľovu hoľu a Kriváň do slepej mapy 	<p>Vlastiveda</p> <p>Prírodoveda</p> <p>Multikultúrna výchova</p> <p>Slovenský jazyk a literatúra</p> <p>Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra</p>
	3	Zaujímavosti podzemia	<i>Jaskyne na Slovensku. Ochtinská aragonitová jaskyňa, Dobšinská ľadová jaskyňa, Demänovská jaskyňa slobody, Bystrianska jaskyňa, Driny –vznik, význam a unikátnosť pre Slovensko.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - vie vysvetliť pojmy Ochtinská aragonitová jaskyňa, aragonit, Dobšinská ľadová jaskyňa, Demänovská jaskyňa slobody, Bystrianska jaskyňa, jaskyňa Driny na základe faktografickej charakteristiky - dokáže vymenovať päť jaskýň na Slovensku - dokáže charakterizovať vzťahy súvisiace s jaskyňami a proces 	<p>Informatická výchova</p> <p>Vlastiveda</p> <p>Matematika</p>

	4	Zaujímavosti vôd	<p><i>Dunaj, Váh – jedinečnosť riek a ich postavenie v Európe. Vodnícke povesti, Dunajský vodníci, Kačacia fontána. Morské oko, Roháčske plesá, Veľké Hincovo pleso, povesti o plesách a jazerách.</i></p>	<p><i>objavovania jaskýň</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>vie vystihnúť unikátnosť jaskýň pre Slovensko</i> - <i>vie vyhľadať v texte kľúčové slovo a zadať ho do internetového vyhľadávača</i> - <i>dokáže sa orientovať na webových stránkach</i> - <i>vie pracovať s číselnou informáciou o jaskyniach v texte</i> - <i>vie nakresliť pojmovú mapu</i> - <i>dokáže zakresliť jaskyne do slepej mapy</i> - <i>vie hodnotiť dôležitosť informácií</i> <ul style="list-style-type: none"> - <i>vie vysvetliť pojmy Žitný ostrov, Vážska kaskáda, Kačacia fontána, Morské oko, Roháčske plesá, Veľké Hincovo pleso povesti o plesách a jazerách - Vodnícke povesti, Dunajský vodníci na základe faktografickej charakteristiky</i> - <i>chápe vzťah medzi: Prírodná zásobáreň pitnej vody – poľnohospodárstvo. Povrch – možnosť vytvorenia kaskády diel. Prírodná zaujímavosť – povesť. Ladovec – pleso. Sústava plies. Vznik najväčšej prirodzenej zásobárne pitnej vody</i> 	<p><i>Enviromentálna výchova</i></p> <p><i>Vlastiveda</i></p> <p><i>Slovenský jazyk a literatúra</i></p> <p><i>Osobnostný a sociálny rozvoj</i></p>
--	---	-------------------------	--	---	---

	3	Zaujímavosti rastlinstva	<i>Prales, Dobročský praes, Badínsky praes- vznik, význam pre človeka. Rozprávky o lesoch. Lykovec muránsky, Rumenica turianska – výskyt a unikátnosť pre Slovensko. Arborétum Tesárske Mlyňany – vznik, význam, jedinečnosť v celosvetovom meradle.</i>	<p><i>v strednej Európe - Žitný ostrov.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>dokáže popísať proces vytvárania: Dunaja ako druhej najdlhšej európskej rieky a najmohutnejšej rieky Slovenska. Tvorby : Vážskej kaskády priehrad, plies, tvorby povestí</i> - <i>vie hľadať súvislosti</i> - <i>dokáže vyhľadať potrebné informácie z textu</i> - <i>vie počúvať s porozumením</i> - <i>vie pracovať s textom pomocou podčiarkovania označovania podstatných informácií</i> - <i>vie reprodukovať a dramatizovať prečítanú povesť</i> - <i>dokáže zakresliť do slepej mapy rieky, jazerá a plesá</i> - <i>vie si uvedomiť svoju hodnotu v pracovnom tíme</i> <ul style="list-style-type: none"> - <i>vie vysvetliť pojmy praes, Dobročský praes, Badínsky praes, Lykovec muránsky, Rumenica turianska, arborétum Tesárske Mlyňany na základe faktografickej charakteristiky</i> - <i>vie charakterizovať Dobročský a Badínsky praes</i> 	<p><i>Prírodoveda</i></p> <p><i>Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra</i></p> <p><i>Estetická výchova</i></p>
--	---	---------------------------------	--	---	--

			<p><i>vrchovský, Norik Muránsky – zaujímavosti o spôsobe života týchto unikátnych živočíchov. Zubria zvernica - história a súčasnosť, zubor Putifar.</i></p>	<p><i>zvernica na základe faktografickej charakteristiky</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>pozná zaujímavosti zo živočíšstva Slovenska</i> - <i>vie vymenovať zaujímavosti živočíšnej ríše</i> - <i>dokáže charakterizovať svišťa, kamzíka, norika</i> - <i>dokáže charakterizovať vzťahy: Človek – ochrana živočíchov. Chránené živočíchy – čistota ovzdušia a prírody. Človek - šľachtenie koní.</i> - <i>aktívne sa zapája do procesu ochrany zvierat</i> - <i>vie vysvetliť význam zubrej zvernice</i> - <i>vie získať potrebné informácie z textu</i> - <i>vie pracovať s číselnou informáciou v texte</i> - <i>vie vyhľadať potrebné informácie na internete</i> - <i>vie ilustrovať text pomocou obrázku</i> - <i>vie nakresliť pojmovú mapu</i> - <i>dokáže zakresliť výskyt zaujímavostí živočíšnej ríše do slepej mapy</i> 	<p><i>Slovenský jazyk a literatúra</i></p> <p><i>Informatická výchova</i></p> <p><i>Matematika</i></p>
--	--	--	--	--	--

Rekordy Slovenska	1	História	<p>Najstaršie kamenné nástroje, najstarší nález pravekého človeka, kamenný múr, najstarší kvasený chlieb, najstarší mestský erb, najstarší nápis v jaskyni, Sad Janka Kráľa, Prešpurské noviny, najstaršia kuchárska kniha, prvý hraný film – ich význam, jedinečnosť, prvenstvo v histórii Slovenska.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vie vysvetliť pojmy najstaršie kamenné nástroje, najstarší nález pravekého človeka - neandertálc, kamenný múr, najstarší kvasený chlieb, najstarší mestský erb, najstarší nápis v jaskyni, Sad Janka Kráľa, Prešpurské noviny, kuchárska kniha, prvý hraný film – Únos na základe faktografickej charakteristiky - dokáže charakterizovať vzťahy medzi pojmami témy - chápe obsah - vie triediť informácie - vie vyhľadať informácie o rekordoch na internete - vie sa orientovať na webových stránkach - vie vymenovať rekordy z oblasti histórie 	<p>Informatická výchova</p> <p>Vlastiveda</p> <p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p> <p>Multikultúrna výchova</p>
	1	Človek	<p>Významné osobnosti na Slovensku a ich prvenstvá a rekordy – Peter Čartan, Juraj Jánošík, Karol Jetting, Móric Beňovský, Anička Jurkovičová, Ján Bahýľ.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vie vysvetliť pojmy Peter Čartan, Juraj Jánošík, Karol Jetting, Móric Beňovský, Anička Jurkovičová, Ján Bahýľ na základe faktografickej charakteristiky - vie charakterizovať vzťahy človeka nachádzajúceho sa v rôznych 	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p> <p>Mediálna výchova</p> <p>Slovenský jazyk a literatúra</p>

	1	Kultúra	<p><i>Prvé knižnice, kláštorne knižnice, unikátne múzeá, prvenstvá v ľudovej kultúre - pieseň Tancuj, tancuj, vykrúcaj!, fujara, Detviasky kroj, tanec Ovčí zdych – ich význam a jedinečnosť na Slovensku.</i></p>	<p><i>situáciách</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>vie popísať procesy, ktorých je človek súčasťou</i> - <i>vie charakterizovať rekordy a prvenstvá človeka</i> - <i>vie vyjadriť svoju bezprostrednú reakciu na čítanie</i> - <i>vie pracovať s textom pomocou podčiarkovania a označovania podstatných informácií</i> - <i>rozlíšiť podstatné od nepodstatného</i> - <i>vie hodnotiť svoju prácu</i> - <i>pozná významné osobnosti Slovenska</i> <ul style="list-style-type: none"> - <i>vie vysvetliť pojmy Prvé knižnice, kláštorne knižnice, unikátne múzeá, ľudová kultúra –pieseň Tancuj, tancuj, vykrúcaj!, fujara, Detviasky kroj, tanec Ovčí zdych na základe faktografickej charakteristiky</i> - <i>vie charakterizovať vzťahy v rámci kultúry</i> - <i>vie charakterizovať proces rozvoja rôznych oblastí v rámci kultúry</i> - <i>vie na základe prečítaného správne odpovedať na otázky</i> - <i>vie sa orientovať v knižnici</i> 	<p><i>Tvorba projektu a prezentačné činnosti</i></p> <p><i>Osobnostný a sociálny rozvoj</i></p> <p><i>Slovenský jazyk a literatúra</i></p> <p><i>Informatická výchova</i></p> <p><i>Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra</i></p> <p><i>Tvorba projektu a prezentačné činnosti</i></p>
--	---	----------------	--	---	--

	1	Sídla	<p><i>Prvenstvá a rekordy v oblasti sídiel Slovenska: Bratislava, Modrý Kameň, Smižany, Príkra, Pohanská. Ich význam a unikátnosť na Slovensku.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>pozná významné knižnice a múzeá Slovenska</i> - <i>vie tvoriť otázky aj odpovede k prečítaným textom</i> - <i>dokáže využiť internet na vyhľadanie zaujímavých informácií k preberanej téme</i> - <i>pozná prvky jedinečnej ľudovej kultúry na Slovensku</i> - <i>dokáže pracovať v skupine, v tíme aj samostatne</i> - <i>dokáže šetrne narábať s knihami</i> <ul style="list-style-type: none"> - <i>vie vysvetliť pojmy Bratislava, Modrý Kameň, Smižany, Príkra, Pohanská na základe faktografickej charakteristiky</i> - <i>rozumie vzťahu medzi počtom obyvateľov a významom obce v rámci Slovenska</i> - <i>vie opísať proces osídľovania obcí</i> - <i>vie vybrať podstatné informácie na ďalšie spracovanie a učenie sa</i> - <i>vie vyjadriť, čo sa mu na texte páči a čo sa mu nepáči a prečo</i> - <i>dokáže hľadať súvislosti</i> 	<p><i>Vlastiveda</i></p> <p><i>Informatická výchova</i></p> <p><i>Slovenský jazyk a literatúra</i></p> <p><i>Osobnostný a sociálny rozvoj</i></p>
--	---	--------------	---	---	---

				<ul style="list-style-type: none"> - <i>pozná najväčšie a najmenšie sídla – mestá a dediny na Slovensku</i> - <i>vie vymenovať sídla podľa rôznych rozdelení</i> - <i>vie vyhľadať sídla na mape Slovenska</i> - <i>dokáže určené sídla zakresliť do slepej mapy</i> - <i>vie vyhľadať v texte kľúčové slovo a zadať ho do internetového vyhľadávača</i> - <i>dokáže prejaviť hrdosť na diela, ktoré vytvoril človek</i>	
--	--	--	--	---	--